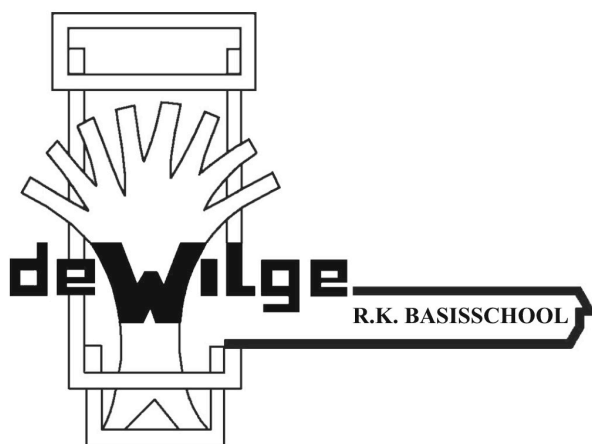

Pestprotocol

Basisschool De Wilge
Corn. Drebbelstraat 64
1222 SC Hilversum

Opgesteld in schooljaar 2012 - 2013

Waarom een pestprotocol?

In de missie van de Wilge staat dat wij een veilige, sfeervolle leeromgeving willen scheppen waarin kinderen, ouders en medewerkers respectvol omgaan met verschillen.

Om deze veilige leeromgeving te creëren leggen we de nadruk op:

hoe we met elkaar omgaan, vriendschappen sluiten, elkaars verschillen accepteren en respecteren. De leerkrachten van de Wilge doen er alles aan om met elkaar deze missie uit te voeren.

Pesten komt op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus en zorgvuldig willen aanpakken. Het is daarbij van belang dat alle leerlingen, ouders, directie en leerkrachten zich betrokken voelen bij de aanpak van een pestprobleem. Met elkaar moeten we er voor zorgen dat er op school een veilig klimaat heerst. Een middel daarvoor is het opstellen van dit protocol dat door alle betrokkenen wordt onderschreven, uitgedragen en nageleefd.

Begripsomschrijving

Wat is pesten?

Pesten is een type van agressief gedrag, waarbij één of meerdere kinderen bij herhaling een betrekkelijk machteloos ander kind aanvalt(len), vernedert(en) en/of buitensluit (Salmivalli, 2010).

Pesten heeft vier basale kenmerken:

- Dader heeft de bedoeling om iemand leed te berokkenen (weloverwogen en proactief);
- Pesten vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats.
- Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor en is niet leeftijdsgebonden. (Olweus 1992).

Vormen van pestgedrag:

Er zijn verschillende vormen van pestgedrag (*Goossens, Vermande, Vermeulen van der, 2012*):

- **Directe of openlijke vormen** Zoals slaan, schoppen, duwen en knijpen. Daarnaast spullen afpakken of kapot maken. Andere vormen van pesten zijn uitschelden, uitlachen, een ander belachelijk maken en het naroepen. Ook kan men denken aan fysiek geweld. Hieronder valt bijvoorbeeld pootje haken, vechten, trekken aan haren. Het slachtoffer wordt hierbij aangeraakt. De laatste vorm van direct pestgedrag is het sterk overdreven imiteren van het gedrag van het slachtoffer.
- **Indirecte vormen.** Zoals iemand negeren, weglopen, roddelen, de rug naar iemand keren en zeggen dat iemand niet mee mag doen.
- **Cyberpesten.** Zoals pesten via e-mail, mobiele telefoon of internet..
- **Racistisch pesten.** Zoals schelden of opmerkingen over ras en huidskleur.
- **Seksueel pesten.** Zoals schelden of seksueel getinte opmerkingen of gebaren.

Pesten op school vindt meestal plaats in de klas, in de kleedkamer van het gymnastieklokaal, en op het speelplein. Pesten kan ook gebeuren op weg naar of van school. Daarbij kiezen de daders de momenten uit wanneer er geen volwassenen aanwezig zijn.

Stap 1: Wat doet de Wilge aan preventie?

Zoals u in het voorafgaande heeft kunnen lezen, willen wij op de Wilge een veilig klimaat realiseren. Wij gaan er vanuit dat als de kinderen en de leerkracht zich goed voelen in de groep, er minder aanleiding is tot pestgedrag.

Wij gebruiken hiervoor een aantal verschillende manieren die wij hieronder beschrijven.

- Ieder schooljaar beginnen wij schoolbreed met het thema vriendschap. Bij dit thema werken wij aan het elkaar (opnieuw) leren kennen en het vormen van een goed samenwerkende groep. Wij bespreken samen met de kinderen wat de normen in de school en in de klas zijn. Wij kijken wat vriendschap voor een ieder betekent. Nadruk in de eerste maand ligt dus op het vormen van de groep, het afspreken van de regels en het respecteren van elkaar. Leerkrachten en leerlingen zijn samen verantwoordelijk voor een veilig klimaat in de klas. Als een leerkracht opmerkt dat er een leerling buiten de groep valt, wordt dit besproken met de intern begeleider.
- Vanaf groep 1 tot en met 8 geven wij tweewekelijks Kanjertraining. De Kanjertraining heeft als doel sociaalvaardig en respectvol gedrag te stimuleren en sociale problemen, zoals pesten, conflicten, uitsluiting en sociaal teruggetrokken gedrag, te voorkomen of te verminderen. Deze training is erop gebaseerd dat kinderen elkaar en de leerkracht respecteren. Kinderen leren zichzelf en de ander te vertrouwen. Zij leren elkaar complimenten te geven. In de kanjertraining wordt gewerkt met de verschillende rollen. Zo is het witte petje de kanjer, het zwarte petje, de pestvogel, het rode petje lacht iedereen uit en het gele petje is het bange konijntje.
- Taakspel. Vanaf groep 5 wordt taakspel ingezet. Eén van de doelen van Taakspel is het scheppen van een positief en veilig klassenklimaat. Taakspel stimuleert taakgericht gedrag. Kinderen leren in een groepje samen te werken.
- Zien is een methode die kijkt naar het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen. Zien bestaat uit een vragenlijst die ingevuld wordt door leerkrachten (vanaf groep 3) en door leerlingen (vanaf groep 5). Uit deze vragenlijst kan de leerkracht zien hoe een leerling zich individueel voelt en/of deze leerling zich in de klas veilig voelt.
- In groep 7 en 8 worden er met de klas afspraken gemaakt over internet gebruik.
- Vanaf groep 4 wordt er in oktober een sociogram afgenomen om te kijken hoe een groep in elkaar zit. Dit wordt indien nodig na een half jaar herhaald.
- Op de agenda van de bovenbouwvergadering (groep 5 tot en met 8) staat “pleinwacht en veilig klassenklimaat” als vast onderdeel op de agenda. Dit zorgt ervoor dat de leerkrachten van elkaar weten wat er in een groep speelt.

- Pleinwachten kijken goed hoe de kinderen met elkaar spelen. Waar ruzies zijn wordt dit opgelost met de desbetreffende kinderen. Als dit niet in één pauze opgelost kan worden, meldt de pleinwacht dit bij de eigen leerkracht.

Stap 2: Wat doet de Wilge als pesten wordt gesignaleerd?

Er zijn verschillende partijen die pestgedrag kunnen signaleren. Deze partijen zijn: het gepeste kind, de medeleerlingen, de leerkracht van de eigen groep, een leerkracht van een andere groep en de ouders cq opvoeders. Alle klachten van kinderen, leerkrachten en ouders worden serieus genomen.

Als eerste stap probeert de eigen leerkracht het probleem met beide partijen op te lossen. Hierbij krijgen de partijen de gelegenheid hun kant van de zaak te belichten. De partijen proberen het probleem gezamenlijk op te lossen.

Als het probleem aanhoudt, worden naast de betrokken leerlingen en leerkracht ook de ouders aangesproken om samen naar een oplossing toe te werken. Hierbij kan de Wilge gebruik van de Supportgroep aanpak.

De directie en andere leerkrachten en ouders van de betrokken kinderen worden op de hoogte gesteld van het gebruik van de supportgroep. Daarnaast zijn de leerkrachten extra alert tijdens de pauzes.

De Supportgroep aanpak.

De supportgroep is een oplossingsgerichte benadering voor pestproblemen op school. Deze methode gaat ervan uit dat de problemen worden opgelost binnen de groep.

De methode houdt de volgende stappen aan:

- Een gesprek met het kind dat gepest wordt. Hierbij luistert de leerkracht naar het verhaal en vraagt welke kinderen pesten, wie de meelopers zijn en wie de vrienden van het kind zijn. Vervolgens wordt er uitgelegd dat deze kinderen het kind gaan helpen. De ouders van het kind worden telefonisch op de hoogte gebracht van het gebruik van de supportgroep.
- Een leerkracht die ervaring heeft met de supportgroep, gaat een gesprek aan met de groep kinderen die het gepeste kind heeft genoemd (tussen de 6 en 8). Deze groep bestaat uit de pesters, de meelopers en de vrienden van het kind. Deze rollen worden niet genoemd in het gesprek. Aan de kinderen wordt uitgelegd dat wij vinden dat ieder kind met plezier naar school toe moet gaan. Vervolgens wordt aan deze kinderen gevraagd om het kind wat zich niet prettig voelt op school te helpen. De kinderen komen dan met oplossingen. Deze oplossingen worden meteen uitgetoet (bijvoorbeeld wij vragen of hij meespeelt, wij vragen hoe het gaat).
- Alle ouders van de kinderen van de supportgroep krijgen een brief waarin staat dat hun kind meedoet aan deze groep. De rol van het kind wordt niet genoemd.
- Na een week heeft de leerkracht weer een gesprek met het gepeste kind. Tijdens dit gesprek wordt er gekeken wat er veranderd is aan de situatie.
- Ook de supportgroep heeft een gesprek. Dit gesprek gaat over hoe de bedachte oplossingen geholpen hebben.
- Dit proces loopt door tot het probleem is opgelost. Uit ervaring is gebleken dat het probleem in 3 weken is opgelost.

- Het gepeste kind wordt gevolgd door de leerkracht die de supportgroep heeft begeleid. Eenmaal per maand heeft deze leerkracht nog een gesprek tot het kind zelf aangeeft dat dit niet meer nodig is.
- Kinderen die meedoen aan de supportgroep krijgen een oorkonde.

Stap 3: Wat doet de Wilge als het pesten niet stopt nadat de eerste twee stappen zijn uitgevoerd?

Aangezien pesten niet alleen een individueel probleem is maar ook een groepsprobleem wordt er in de groep een pesttest afgenomen. In deze test wordt aan alle kinderen gevraagd of zij wel eens gepest worden en of zij wel eens pesten. Kinderen vullen namen in van de pesters en van de kinderen die gepest worden. De test wordt anoniem afgenomen.

De leerkracht en/of rugzakleerkracht voert regelmatig gesprekken met het slachtoffer over zijn of haar welbevinden. Ook is er regelmatig overleg met de ouders.

De ouders/verzorgers van de pester(s) worden tijdens een persoonlijk gesprek door de leerkracht op de hoogte gesteld van het aanhoudend pestgedrag van hun kind. De leerkracht maakt afspraken met de ouders/verzorgers over de aanpak van het gedrag en de consequenties. De ouders/verzorgers van het slachtoffer worden op de hoogte gesteld van dit gesprek.

Indien de pester (s) doorblijft gaan met dit gedrag volgen er maatregelen namelijk binnen blijven tijdens de pauze en/of strafregels. De directie en de ouders/verzorgers worden op de hoogte gehouden van deze maatregelen.

Als het probleem zich blijft herhalen overhandigt de leerkracht alle aanwezige gegevens van gesprekken en maatregelen aan de directie. De directie vraagt de ouders en het kind op school voor een gesprek. De directie gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen. Ouders/verzorgers van het slachtoffer worden op de hoogte gesteld van deze acties.

Indien het pestgedrag van het kind niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders/verzorgers van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, kan de directie van de school overgaan tot bijzondere maatregelen: isoleren van het kind (tijdelijke plaatsing in een andere klas) of een tijdelijke schorsing met een maximum van drie dagen.

Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar bureau Jeugdzorg.

Bronvermelding

Broersen, A. (2008). *Supportersgroep Aanpak*. Interne SvO-publicatie.: Seminarium voor Orthopedagogiek Utrecht

Goossens, F, Vermande, M, Meulen, van der M. (2012). *Pesten op school, achtergronden en interventies*. Den Haag: Boom Lemma

Meer, B. van der. (2003). *Kinderen en Pesten*. Utrecht: Kosmos

Young, S. (1998). The Support Group Approach to Bullying in Schools. *Educational Psychology in Practice* 14(1), 32-39.

Young, S. & Holdorf, G. (2003). Using Solution focused Brief therapy in Individual Referrals for Bullying. *Educational Psychology in Practice* 19(4), 271-282